

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 331

Problemy rozwoju regionalnego i lokalnego

Redaktorzy naukowci

Elżbieta Sobczak, Beata Bał-Domańska,
Marek Obrębalski

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redaktor Wydawnictwa: Aleksandra Śliwka
Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz
Korektor: Barbara Cibis
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Projekt współfinansowany z budżetu województwa dolnośląskiego

**DOLNY
ŚLĄSK**

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2014

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-456-1

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:
EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp.....	9
Beata Bal-Domańska, Michał Bernard Pietrzak: Modelowanie wzrostu gospodarczego na podstawie rozszerzonego modelu Solowa-Swana z uwzględnieniem aspektu przestrzennego.....	11
Grażyna Bojęć: Nowy wskaźnik zadłużenia a koszty obsługi długu w jednostkach samorządu terytorialnego na przykładzie powiatu jeleniogórskiego.....	19
Dariusz Głuszczyk: Kredyty bankowe jako źródło finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw – analiza w przekroju regionów Polski.....	30
Dariusz Głuszczyk: Kredyt technologiczny jako instrument wsparcia innowacji małych i średnich przedsiębiorstw – analiza w przekroju regionów Polski.....	41
Małgorzata Januszewska, Elżbieta Nawrocka: Zmiany czynników lokalizacji podmiotów turystycznych	53
Marek Kiczek: Zmiany udziału dochodów własnych w dochodach ogółem gmin województwa podkarpackiego w latach 2006, 2012.....	64
Renata Lisowska: Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw przez samorząd terytorialny w obszarach zmarginalizowanych.....	75
Olga Ławińska: Ocena efektywności inwestycji współfinansowanych funduszami Unii Europejskiej na przykładzie budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej w gminie Kłomnice w latach 2009-2012.....	85
Marek Obrębalski, Marek Walesiak: Terytorialny wymiar polityki rozwoju regionalnego województwa dolnośląskiego w latach 2014-2020	96
Katarzyna Przybyła: Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w miastach wojewódzkich Polski.....	106
Adam Przybyłowski: Gospodarka regionalna w aspekcie pomiaru zrównoważonego transportu.....	116
Małgorzata Sej-Kolasa, Mirosława Sztemberg-Lewandowska: Wykorzystanie analizy wielogrupowej do porównania rynku pracy w regionach.....	125
Małgorzata Sej-Kolasa, Mirosława Sztemberg-Lewandowska: Sposoby wyznaczania środków regionów na potrzeby analiz przestrzennych.....	134
Alicja Sekuła, Beata A. Basińska: Dlaczego subwencje nie są rozwojowe? Próba identyfikacji przyczyn braku wpływu subwencji na wydatki inwestycyjne	146
Elżbieta Sobczak: Harmonijność inteligentnego rozwoju województw Polski	158
Roman Sobczak: Zróżnicowanie zasobów ludzkich w nauce i technice w krajach Unii Europejskiej.....	169

Wioleta Sobczak, Lilianna Jabłońska, Lidia Gunerka: Zmiany strukturalne w powierzchni gruntów użytkowanych ogrodniczo w województwie mazowieckim w świetle spisów rolnych.....	180
Danuta Strahl, Andrzej Sokółowski: Propozycja podejścia metodologicznego do oceny zależności między inteligentnym rozwojem a wrażliwością na kryzys ekonomiczny w wymiarze regionalnym	190
Agnieszka Stacherzak, Maria Heldak, Jan Kazak: Obciążenia finansowe gmin kosztami realizacji dróg	201
Artur Stec: Związek między funkcją turystyczną a wydatkami na turystykę w miastach na prawach powiatu w województwie podkarpackim w latach 2008-2012.....	213
Aldona Standar: Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich województwa wielkopolskiego po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.....	224
Justyna Weltrowska, Wojciech Kisiało: Obszary koncentracji ubóstwa w strukturze przestrzennej miasta (na przykładzie Poznania).....	235
Wioletta Wierzbicka: Potencjał innowacyjny polskich regionów – analiza taksonomiczna.....	246
Justyna Wilk: Dane symboliczne w analizie regionalnego zróżnicowania sytuacji gospodarczej	257
Dariusz Zawada: Identyfikacja i ocena walorów użytkowych miast – studium przypadku dla Jeleniej Góry i Legnicy.....	270
Marcelina Zapotoczna, Joanna Cymerman: Zastosowanie analizy wielowymiarowej do oceny rozwoju lokalnych rynków nieruchomości mieszkaniowych na przykładzie miast wojewódzkich.....	282

Summaries

Beata Bal-Domańska, Michał Bernard Pietrzak: Economic growth modelling based on the augmented Solow-Swan model considering the special aspect ..	18
Grażyna Bojęć: New debt indicator vs. debt servicing costs in self-government units: Jelenia Góra county example.....	29
Dariusz Głuszczyk: Bank credits as a source of financing innovative activities of enterprises – an analysis by regions of Poland.....	40
Dariusz Głuszczyk: Technology credit as an instrument of support to small and medium-sized enterprises – an analysis by regions of Poland.....	52
Małgorzata Januszewska, Elżbieta Nawrocka: Changes in factors of tourism entities location	63
Marek Kiczek: Changes of the participation level of own communes income in the total income of Podkarpackie Voivodeship communes in 2006, 2012.....	74
Renata Lisowska: Support for the development of small and medium-sized enterprises in marginalised areas provided by local government	84

Olga Ławińska: Effectiveness evaluation of co-financed European Union funds investment on the example of sewage treatment plant and sewage system in Kłomnice community in the years 2009-2012	95
Marek Obrębalski, Marek Walesiak: Territorial dimension of regional development policy in Lower Silesia region in 2014-2020	105
Katarzyna Przybyła: The level of technical infrastructure in Voivodeship cities in Poland	115
Adam Przybyłowski: Regional economy in the context of sustainable transport measurement	124
Małgorzata Sej-Kolasa, Mirosława Sztemberg-Lewandowska: The application of multiple group analysis in labour market analysis of regions	133
Małgorzata Sej-Kolasa, Mirosława Sztemberg-Lewandowska: The ways of outlining the centers of regions for the purposes of spatial analyses	145
Alicja Sekuła, Beata A. Basińska: Why are not subsidies developmental? An attempt to identify the reasons of the lack of influence on investment expenditures	157
Elżbieta Sobczak: Harmonious smart growth of voivodeships in Poland	168
Roman Sobczak: Diversity of human resources in science and technology in the European Union countries	179
Wioleta Sobczak, Lilianna Jabłońska, Lidia Gunerka: Structural changes in horticultural production in the Mazovian Voivodeship in the light of the national agricultural census	189
Danuta Strahl, Andrzej Sokółowski: The proposal of methodological approach to the assessment of relations between smart growth and vulnerability to economic crisis at the regional level	200
Agnieszka Stacherzak, Maria Heldak, Jan Kazak: Financial burden of municipalities with the costs of roads development	212
Artur Stec: The relationship between tourist function and expenditure on tourism in cities with county rights in the Podkarpackie Voivodeship in 2008-2012	222
Aldona Standar: The development of water supply and sewerage system in rural areas of the Great Poland Voivodeship after Polish accession to the European Union	234
Justyna Weltrowska, Wojciech Kisiała: Areas of concentration of poverty in the city's spatial structure (the case study of Poznań)	245
Wioletta Wierzbicka: Innovative potential of Polish regions – taxonomic analysis	256
Justyna Wilk: Symbolic data in the analysis of regional diversification of economic situation	269
Dariusz Zawada: Identification and assessment of utility values of the cities – case study of Jelenia Góra and Legnica	281
Marcelina Zapotoczna, Joanna Cymerman: Applying multidimensional analysis to assess the development of local housing property markets on the basis of voivodeship cities	293

Dariusz Głuszcuk

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

KREDYT TECHNOLOGICZNY JAKO INSTRUMENT WSPARCIA INNOWACJI MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW – ANALIZA W PRZEKROJU REGIONÓW POLSKI

Streszczenie: Kredyt technologiczny został wprowadzony w życie ustawą o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (2005 r.). Akt ten uchylono w 2008 r. i zastąpiono nową normą prawną o tej samej randze, bez zmiany pierwotnego tytułu, a następnie istotnie znowelizowano (2011 r.). Zmieniające się rozwiązania legislacyjne przełożyły się na lepsze możliwości oferowania pomocy publicznej. W latach 2009-2011 dynamicznie wzrosła liczba beneficjentów, ale tendencję tę trudno jest utożsamiać z pozytywną oceną. Kredyt technologiczny – sumując dane z badanego okresu – zaciągnęło 145 przedsiębiorstw na łączną kwotę 512,5 mln zł, z czego umorzono 328,6 mln zł z asymetrycznym wsparciem firm różnych regionów, dalekim od idei wyrównywania dysproporcji rozwojowych.

Słowa kluczowe: kredyt technologiczny, finansowanie działalności innowacyjnej, działalność innowacyjna przedsiębiorstw.

DOI: 10.15611/pn.2014.331.04

1. Wstęp

Środki własne małych i średnich przedsiębiorstw zwykle tworzą zbyt niski budżet względem kosztorysowych potrzeb innowacji, a ich niedosyt nie zawsze uzupełniają kredyty bankowe. Problem ten można częściowo rozwiązać, uruchamiając preferencyjne linie kredytowe, ale powinny one być oparte na przemyślanych zasadach, bo reguły te przekładają się na skalę oferowanej pomocy i transparentność podziału środków, zarówno w sensie potencjalnych kredytobiorców, jak i przestrzennego ich rozmieszczenia. Jak ocenić w tym świetle kredyt technologiczny (KT)? Odpowiedź na to pytanie wypełnia treść niniejszych rozważań, które ukierunkowano na (cele artykułu):

- identyfikację legislacyjnych zmian w zakresie KT,
- ustalenie skali akcji kredytowej i pomocy publicznej w ramach KT z uwzględnieniem aspektów regionalnych.

2. Kredyt technologiczny – regulacje legislacyjne

Kredyt technologiczny został wprowadzony w życie Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej [DzU 2005 nr 179, poz. 1484]. Akt ten uchylono w 2008 r. i zastąpiono nową normą prawną o tej samej randze, bez zmiany pierwotnego tytułu [DzU 2008, nr 116, poz. 730]. Regulacje te operowały wspólną ideą, tj. koncentrowały się na finansowym wspomaganiu procesów innowacyjnych przedsiębiorstw, ale pomoc ta opierała się na odmiennych zasadach (tab. 1). Odnosząc przepisy z 2008 r. (tekst ogłoszony) do ich uchylonego odpowiednika, trudno nie zauważyć, że:

- rozbudowano pojęcie kredytodawcy przez zwolnienie z tej roli Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) na rzecz banków z nim współpracujących,
- powiększono pulę środków kredytowych, przyjmując nową filozofię wykorzystania funduszu kredytu technologicznego (FKT), tj. przeznaczając jego zasoby na premie technologiczne i wyłączając je z udostępnianych kredytobiorcom kapitałów o charakterze zwrotnym (kredytowanie ze środków własnych banków współpracujących),
- utworzono szersze podstawy rozwoju preferencyjnej linii kredytowej, zezwalając na lokowanie wolnych środków FKT w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa oraz w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego,
- uściślono pojęcie kredytobiorcy, adresując środki udostępniane przez banki wraz z dotacją publiczną do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw,
- przyjęto zdolność kredytową za niepodważalne kryterium selekcji wspieranych firm,
- wyraźniej powiązано przedmiot kredytowania z definicją innowacji w nomenklaturze Oslo Manual,
- uelastyczniono warunki udzielania kredytu technologicznego (KT), wiążąc je z ofertami banków kredytujących,
- ograniczono 25% udział własny przedsiębiorcy do wydatków kwalifikowanych,
- zniesiono limit w zakresie kwoty kredytu z zastrzeżeniem, że koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą nie wskazują na realizację dużego projektu inwestycyjnego¹,
- klarowniej określono algorytm ustalania oprocentowania kredytów technologicznych,
- zaoferowano porównywalną pomoc publiczną (2005 r. – umorzenie ułamkowej części kredytu w wysokości nie większej niż 1 mln euro w równowartości polskich złotych; 2008 r. – częściowa spłata kredytu w formie premii technologicz-

¹ „Przez duży projekt inwestycyjny należy rozumieć nową inwestycję, podjętą w okresie trzech lat przez jednego lub więcej przedsiębiorców, w przypadku której środki trwale są połączone ze sobą w sposób ekonomicznie niepodzielny oraz której koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą przekraczają równowartość 50 000 000 euro” [DzU 2006, nr 190, poz. 1402].

Tabela 1. Kredyt technologiczny w świetle zapisów ustaw o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej z 2005 i 2008 r.

Plaszczyzna porównań	<i>Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1484 (tekst ujednolicony)</i>	<i>Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, Dz.U. 2008 nr 116 poz. 730 (tekst ogłoszony)</i>
1	2	3
Kredytodawca	Bank Gospodarstwa Krajowego	banki kredytujące na bazie umowy o współpracy z BGK
Środki kredytowe	Funduszu Kredytu Technologicznego (FKT)	własne banków kredytujących
Środki FKT	dotacje celowe z budżetu państwa, spłaty rat kapitałowych kredytów technologicznych (KT), prowizje za udzielanie KT, odsetki od udzielonych KT, odsetki od lokat FKT w bankach, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych o charakterze bezzwrotnym, inne wpływy	dotacje z budżetu państwa, odsetki od lokat FKT w bankach, wpływy z inwestycji FKT w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub w jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, inne wpływy
Kredytobiorca	brak regulacji ustawowej	Mikro-, mały lub średni przedsiębiorca
Ekonomiczne kryterium oceny	zdolność kredytowa z zastrzeżeniem, że kredytobiorcą nie może być podmiot gospodarczy, który znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej lub w okresie restrukturyzacji realizowanej z udziałem pomocy publicznej, chyba że jest to mikro- lub mały przedsiębiorca	zdolność kredytowa
Przedmiot kredytowania	zakup i wdrożenie (alternatywnie implementacja własnej) nowej technologii oraz uruchomienie na jej podstawie produkcji nowych lub zmodernizowanych wyrobów lub świadczenia nowych lub zmodernizowanych usług	zakup i wdrożenie (alternatywnie implementacja własnej) nowej technologii oraz uruchomienie na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług
Warunki udzielania KT	rynkowe, z wyjątkiem możliwości umorzenia części kwoty kapitału kredytu	nie mogą być mniej korzystne niż w przypadku innych kredytów inwestycyjnych kredytodawcy, zwłaszcza w zakresie prowizji i opłat
Udział własny	co najmniej 25% wartości realizowanej inwestycji technologicznej	nie mniej niż 25% wydatków kwalifikowanych do objęcia premią technologiczną
Kwota kredytu	nie więcej niż 2 mln euro	brak limitu
Wysokość pomocy publicznej	wydatki kwalifikujące się do objęcia pomocą w formie umorzenia części kredytu technologicznego nie wyższe niż 50 mln euro netto (bez VAT)	koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą nie wyższe niż 50 mln euro
Oprocentowanie kredytu	brak bezpośredniej regulacji ustawowej, ale pośrednio zdaje się je określać zasada udzielania kredytów na warunkach rynkowych	nie wyższe niż średnie oprocentowanie innych kredytów inwestycyjnych kredytodawcy
Okres rozpatrzenia wniosku	maksymalnie 60 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku	do 60 dni od daty złożenia wniosku bank kredytujący zawiera z wnioskodawcą warunkową umowę KT lub wystawia promesę KT; BGK przyznaje promesę premii technologicznej nie później niż do końca następnego miesiąca od momentu złożenia kompletnego wniosku; bank kredytujący zawiera z wnioskodawcą umowę kredytową w terminie 30 dni od dnia wydania przez BGK promesy premii technologicznej; BGK zawiera umowę o wypłatę premii technologicznej w terminie 30 dni od dnia spełnienia warunków określonych ustawą

Tabela 1, cd.

1	2	3																																					
<p>Forma pomocy</p>	<p>umorzenie kredytu technologicznego w części nie większej niż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20% corocznej wartości netto sprzedaży towarów lub usług będących wynikiem realizacji inwestycji technologicznej, - 1 mln euro, - 50% wykorzystanego kapitału kredytu technologicznego, - iloczyn 10% wykorzystanego kapitału KT i liczby lat, które upłynęły od dnia udzielenia firmie tego kredytu w każdym roku kalendarzowym, - wyznaczone limity pomocy publicznej w relacji do wydatków kwalifikowanych z zastrzeżeniem odrębnych zasad ich kształtowania dla sektora motoryzacyjnego i budownictwa okrętowego <table border="1" data-bbox="342 597 966 880" style="margin: 10px auto;"> <thead> <tr> <th colspan="3">Maksymalna intensywność pomocy inwestycyjnej</th> </tr> <tr> <th>Miasto lub obszar</th> <th>limit ogólny</th> <th>mikro-, małe i średnie firmy spoza sektora transportu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Poznań, Warszawa</td> <td>30%</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td>Wrocław, Kraków, Gdańsk, Gdynia, Sopot</td> <td>40%</td> <td>55%</td> </tr> <tr> <td>pozostałe obszary</td> <td>50%</td> <td>65%</td> </tr> </tbody> </table>	Maksymalna intensywność pomocy inwestycyjnej			Miasto lub obszar	limit ogólny	mikro-, małe i średnie firmy spoza sektora transportu	Poznań, Warszawa	30%	45%	Wrocław, Kraków, Gdańsk, Gdynia, Sopot	40%	55%	pozostałe obszary	50%	65%	<p>premia technologiczna, tj. spłata kredytu ze środków FKT w części nie większej niż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wartość netto sprzedaży towarów lub usług uzyskanych w wyniku realizacji inwestycji technologicznej, - 4 mln zł, - wyznaczone limity pomocy publicznej w relacji do wydatków kwalifikowanych z zastrzeżeniem, że koszty wykonanych przez doradców zewnętrznych prac przedrealizacyjnych, studiów, ekspertyz, koncepcji i projektów technicznych są uwzględniane w 50%, <table border="1" data-bbox="1024 543 1658 1005" style="margin: 10px auto;"> <thead> <tr> <th colspan="4">Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Region i/lub miasto</th> <th rowspan="2">limit ogólny</th> <th colspan="2">firmy spoza sektora transportu</th> </tr> <tr> <th>mikro, małe</th> <th>średnie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>kujawsko-pomorski, lubelski, lubuski, łódzki, małopolski, opolski, podkarpacki, podlaski, świętokrzyski, warmińsko-mazurski,</td> <td>50%</td> <td>70%</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>dolnośląski, pomorski, śląski, wielkopolski, zachodniopomorski, mazowiecki z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy (01.01.2007-31.12.2010)</td> <td>40%</td> <td>60%</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Mazowiecki (01.01.2011-31.12.2013) miasto stołeczne Warszawa</td> <td>30 %</td> <td>50%</td> <td>40%</td> </tr> </tbody> </table> <p>- wydatki kwalifikowane sfinansowane kredytem technologicznym</p>	Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej				Region i/lub miasto	limit ogólny	firmy spoza sektora transportu		mikro, małe	średnie	kujawsko-pomorski, lubelski, lubuski, łódzki, małopolski, opolski, podkarpacki, podlaski, świętokrzyski, warmińsko-mazurski,	50%	70%	60%	dolnośląski, pomorski, śląski, wielkopolski, zachodniopomorski, mazowiecki z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy (01.01.2007-31.12.2010)	40%	60%	50%	Mazowiecki (01.01.2011-31.12.2013) miasto stołeczne Warszawa	30 %	50%	40%
Maksymalna intensywność pomocy inwestycyjnej																																							
Miasto lub obszar	limit ogólny	mikro-, małe i średnie firmy spoza sektora transportu																																					
Poznań, Warszawa	30%	45%																																					
Wrocław, Kraków, Gdańsk, Gdynia, Sopot	40%	55%																																					
pozostałe obszary	50%	65%																																					
Maksymalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej																																							
Region i/lub miasto	limit ogólny	firmy spoza sektora transportu																																					
		mikro, małe	średnie																																				
kujawsko-pomorski, lubelski, lubuski, łódzki, małopolski, opolski, podkarpacki, podlaski, świętokrzyski, warmińsko-mazurski,	50%	70%	60%																																				
dolnośląski, pomorski, śląski, wielkopolski, zachodniopomorski, mazowiecki z wyłączeniem miasta stołecznego Warszawy (01.01.2007-31.12.2010)	40%	60%	50%																																				
Mazowiecki (01.01.2011-31.12.2013) miasto stołeczne Warszawa	30 %	50%	40%																																				

1	2	3
Wydatki kwalifikowane	<ul style="list-style-type: none"> - zakup nowych lub używanych środków trwałych (bez środków transportu, gdy firma prowadzi działalność w sektorze transportu), - rozbudowa lub modernizacja posiadanych środków trwałych, - instalacja i uruchomienie środków trwałych, - prace przedrealizacyjne (studia, ekspertyzy, koncepcje, projekty techniczne), - zakup wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, nieopatentowana wiedza techniczna, technologiczna, a także z zakresu organizacji i zarządzania) 	<ul style="list-style-type: none"> - zakup nowych lub używanych środków trwałych (bez środków transportu, gdy firma prowadzi działalność w sektorze transportu), - najem, dzierżawa lub leasing środków trwałych (z wyłączeniem gruntów, budynków i budowli), gdy umowy w tym zakresie przewidują przeniesienie prawa własności na biorcę kredytu technologicznego, - najem, dzierżawa lub leasing gruntów, budynków i budowli, jeśli umowy w tym zakresie będą obowiązywać przez co najmniej 3 lata od dnia zakończenia inwestycji technologicznej, - rozbudowa posiadanych środków trwałych (budowli, budynków, maszyn i urządzeń), - instalacja i uruchomienie środków trwałych (maszyn i urządzeń), - zakup lub leasing z przeniesieniem prawa własności wartości niematerialnych lub prawnych, - koszty wykonanych przez doradców zewnętrznych prac przedrealizacyjnych, studiów, ekspertyz, koncepcji i projektów technicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r... (tekst ujednolicony, tj. z uwzględnieniem Ustawa z dnia 12 maja 2006 r...); Ustawy z dnia 30 maja 2008 r... (tekst ogłoszony); Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r...; *Vademecum*... 2009, s. 83].

nej, ale nie więcej niż 4 mln złotych), ale uatrakcyjniono zasady przyznawania premii technologicznej,

- rozbudowano katalog wydatków kwalifikowanych do objęcia premią technologiczną.

Analiza porównawcza zestawionych aktów prawnych prowadzi do korzystniejszej oceny rozwiązań z roku 2008, które wprowadziły szersze i lepsze możliwości oferowania pomocy publicznej w ramach kredytu technologicznego. Praktyka dowiodła jednak, że i te przepisy nie przełożyły się na satysfakcjonujący stopień wykorzystania środków FKT. Istotne zmiany w tym zakresie zaszły dopiero po wejściu w życie Ustawy z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej. W noweli tej ustalono, że [DzU 2011, nr 85, poz. 457]:

- premia technologiczna nie będzie uzależniona od udokumentowanej wartości sprzedaży towarów lub usług wytworzonych na bazie nowej technologii, a jej jednorazowa wypłata nastąpi po zakończeniu inwestycji,
- podstawę do wyznaczenia wysokości dotacji na spłatę części kredytu technologicznego, czyli premii technologicznej, utworzy całość wydatków kwalifikowalnych, tj. sfinansowanych ze środków własnych przedsiębiorcy i udostępnionych przez bank, a nie wyłącznie ta ich część, która była uregulowana kredytem technologicznym,
- nowy katalog kosztów kwalifikowanych obejmie:
 - zakup gruntu lub prawa użytkowania wieczystego gruntu do wysokości 10% pozostałych wydatków kwalifikowanych,
 - zakup budynku, budowli lub ich części,
 - zakup lub wytworzenie środków trwałych innych niż grunty, budynki i budowle (bez środków transportu, gdy firma prowadzi działalność w sektorze transportu),
 - zakup robót i materiałów budowlanych na budowę lub rozbudowę budynków, budowli, bądź ich części,
 - zakup wartości niematerialnych i prawnych (patentów, licencji, *know-how* oraz nieopatentowanej wiedzy technicznej),
 - płatności (raty spłat) z tytułu umowy leasingu z przeniesieniem praw własności gruntów, budynków i budowli na korzystającego, jeśli umowy w tym zakresie będą zawarte na okres nie krótszy niż 3 lata od przewidywanego terminu zakończenia inwestycji,
 - opłaty (raty spłat) leasingowe prowadzące do przeniesienia na korzystającego praw własności do wartości niematerialnych lub prawnych bądź innych środków trwałych niż grunty, budynki i budowle,
 - wydatki związane z najmem lub dzierżawą gruntów, budynków i budowli bądź ich części, jeśli umowy w tym zakresie będą obowiązywać w okresie nie krótszym niż 3 lata od przewidywanego terminu zakończenia inwestycji,
 - połowę poniesionych wydatków na doradców zewnętrznych (studia, ekspertyzy, koncepcje i projekty techniczne).

Przeprowadzone zmiany legislacyjne uatrakcyjniły warunki proinnowacyjnego montażu środków własnych przedsiębiorcy z kredytem bankowym i dotacją publiczną. W ich efekcie przestały się liczyć rezultaty inwestycji – mierzone wartością sprzedaży wyrobów lub usług uzyskanych w wyniku realizacji projektu technologicznego – w kształtowaniu wysokości premii technologicznej, a także zwiększyły się możliwości refinansowania innowacyjnych projektów gospodarczych (korzystniejsza podstawa wyznaczania wysokości dotacji, szersze spektrum wydatków kwalifikowanych).

3. Kredyt technologiczny – skala pomocy w ujęciu regionalnym w latach 2009-2011

Od 2008 r. kredyty technologiczne miały być udzielane przez banki komercyjne z jednoczesną zmianą roli FKT (wycofanie się z bezpośredniego kredytowania na rzecz refundowania części zaciągniętego kredytu w formie tzw. premii technologicznej), zob. [*Kierunki udzielania pomocy publicznej w latach 2007-2013*]). Projekcje te nie zmieściły się w zaplanowanym terminie. Ustawa, zgodna z tytułem dokumentu Rady Ministrów (projekt ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej), została uchwalona w dniu 30 maja 2008 r. z mocą obowiązywania od 17 lipca 2008 r.². Jej zapisy uchylły wcześniej funkcjonujące akty prawne (Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz jej nowelizację z 12 maja 2006 r.) (zob. [DzU 2008, nr 116, poz. 730]), co w konsekwencji doprowadziło do załamania akcji kredytowej. Zmiana filozofii programu finansowego wsparcia innowacji nadała BGK nową rolę. Bank ten musiał uzyskać tzw. audyt zgodności, który *de facto* upoważniał go do administrowania środkami unijnymi [Mirończuk 2009, s. B3]. Ponadto warunkiem uruchomienia preferencyjnej, proinnowacyjnej linii kredytowej stało się nawiązanie współpracy BGK z bankami komercyjnymi. Stosowne umowy w tym zakresie zostały podpisane 10 czerwca 2009 r. z sześcioma podmiotami kredytującymi³. Wśród nich znalazły się: Bank Polska Kasa Opieki SA, BRE Bank SA, Raiffeisen Bank Polska SA, Bank BPH SA, Bank Polskiej Spółdzielczości SA, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA. Wnioski o dofinansowanie projektów innowacyjnych można było składać do tych jednostek od 1 lipca 2009 r. (zob. [*Ogłoszenie w sprawie rozpoczęcia naboru wniosków ...*]). W kolejnych latach lista banków poszerzyła się o: ING Bank Śląski SA, Bank Ochrony Środowiska SA, Bank Handlowy w Warszawie SA, SGB-Bank SA oraz zrzeszone Banki Spółdzielcze, Bank Millenium SA, Alior Bank SA,

² Z wyjątkiem regulacji powołujących do życia państwowy fundusz celowy o nazwie FKT. Przepisy te obowiązują od 1 stycznia 2009 r.

³ Wcześniej, tj. 3 czerwca 2009 r., Ministerstwo Gospodarki w drodze umowy z BGK upoważniło ten bank do zawierania porozumień w sprawie udzielania kredytów technologicznych z bankami komercyjnymi oraz zrzeszającymi banki spółdzielcze, zob. [Lewicki 2009, s. 21].

Krakowski Bank Spółdzielczy, DZ BANK Polska SA, Kredyt Bank SA, Bank Zachodni WBK SA, Nordea Bank Polska SA, HSBC Bank Polska SA, BNP Paribas Bank Polska SA, Svenska Handelsbanken AB SA Oddział w Polsce (zob. [Lista banków współpracujących]).

Współpraca BGK z bankami komercyjnymi uaktywniła preferencyjną linię kredytową, ale jej dobrą passę zainicjowała dopiero Ustawa z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (tab. 2).

Tabela 2. Kredyt technologiczny w latach 2009-2011

Wyszczególnienie	Rok		
	2009	2010	2011
Liczba kredytów technologicznych (szt.)	4	39	102
Kwota udzielonych kredytów technologicznych (mln zł)	13,3	131,3	367,9
Łączna kwota dofinansowania (mln zł)	7,8	79,1	241,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu Rocznego BGK za 2009 r., s. 37-38, Raportu Rocznego BGK za 2010 r., s. 27; Raportu Rocznego BGK za 2011 r., s. 37 oraz informacji pozyskanych z BGK (email z dnia 18.04.2013 r.).

Tabela 3. Kwota udzielonych kredytów technologicznych w przekroju regionów Polski w latach 2009-2011 (zł)

Region (miejsce realizacji inwestycji)	2009	2010	2011	Razem 2009-2011	Lokata
Dolnośląski	–	3 917 891	8 653 250	12 571 141	13
Kujawsko-pomorski	–	7 384 500	12 600 000	19 984 500	9
Lubelski	–	–	6 663 525	6 663 525	15
Lubuski	–	985 050	24 718 775	25 703 825	8
Łódzki	–	9 493 575	43 109 389	52 602 964	4
Małopolski	3 000 000	3 674 857	20 142 297	26 817 154	7
Mazowiecki	1 699 098	28 399 623	26 841 621	56 940 342	2
Opolski	–	–	7 498 725	7 498 725	14
Podkarpacki	–	–	40 568 433	40 568 433	6
Podlaski	–	11 132 500	4 500 000	15 632 500	11
Pomorski	–	2 092 500	40 183 933	42 276 433	5
Śląski	–	19 016 819	34 666 827	53 683 646	3
Świętokrzyski	–	–	–	–	17
Warmińsko-mazurski	–	6 825 000	9 777 793	16 602 793	10
Wielkopolski	8 617 500	36 864 980	69 411 988	114 894 468	1
Zachodniopomorski	–	1 500 000	12 084 000	13 584 000	12
Projekt realizowany na terenie całego kraju	–	–	6 450 000	6 450 000	16
Razem	13 316 598	131 287 295	367 870 556	512 474 449	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BGK (email z dnia 18.04.2013 r.)

W latach 2009-2011 podpisano 145 umów o udzielenie kredytu technologicznego na łączną kwotę 512,5 mln zł z sumarycznym dofinansowaniem na poziomie 328,6 mln zł. Kredyty te i związane z nimi premie z odmienną intensywnością wspomagały przedsiębiorstwa różnych regionów Polski (tab. 3 i 4).

Tabela 4. Dofinansowania w ramach kredytu technologicznego w przekroju regionów Polski w latach 2009-2011 (zł)

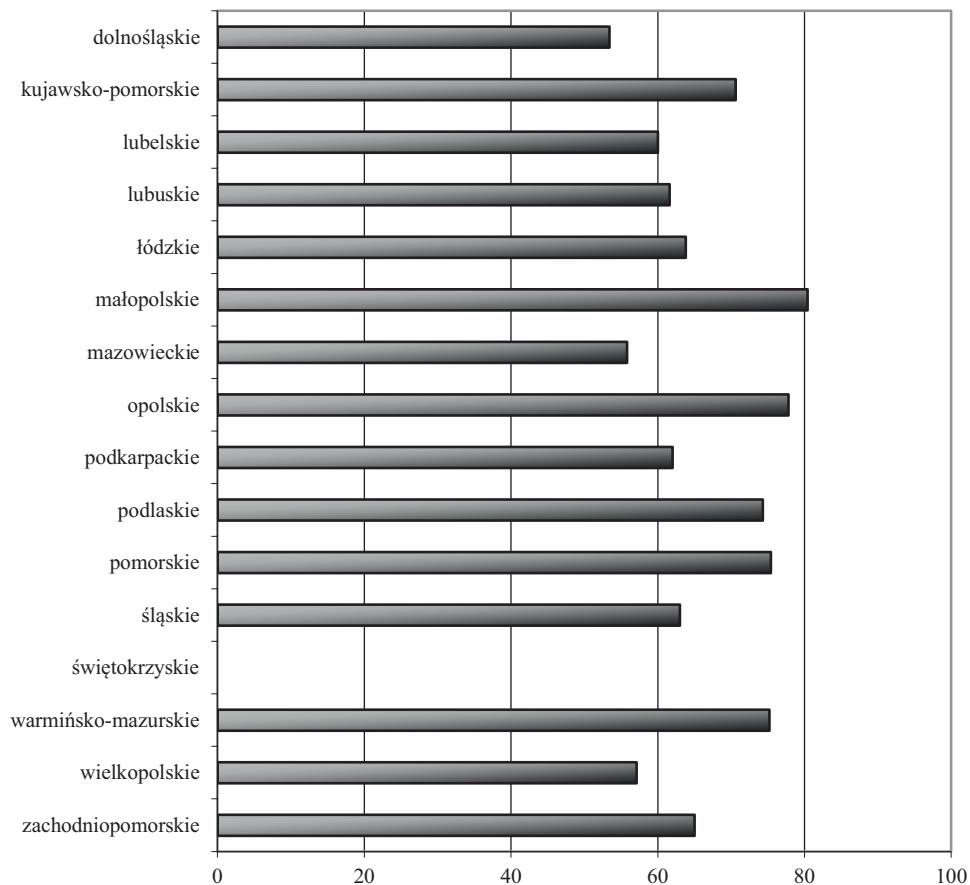
Region (miejsce realizacji inwestycji)	2009	2010	2011	Razem 2009-2011	Lokata
Dolnośląskie		2 283 532	4 427 500	6 711 032	13
Kujawsko-pomorskie		5 104 600	8 998 500	14 103 100	9
Lubelskie			4 000 000	4 000 000	16
Lubuskie		788 040	15 035 020	15 823 060	8
Łódzkie		7 129 489	26 436 293	33 565 782	3
Małopolskie	2 388 730	2 576 245	16 591 370	21 556 345	7
Mazowieckie	906 186	16 020 888	14 818 617	31 745 691	5
Opolskie			5 834 685	5 834 685	14
Podkarpackie			25 150 631	25 150 631	6
Podlaskie		8 017 173	3 600 000	11 617 173	11
Pomorskie		1 281 268	30 589 614	31 870 882	4
Śląskie		9 993 813	23 836 904	33 830 717	2
Świętokrzyskie				–	17
Warmińsko-mazurskie		4 000 000	8 489 056	12 489 056	10
Wielkopolskie	4 491 928	20 556 794	40 594 210	65 642 932	1
Zachodniopomorskie		1 320 000	7 507 000	8 827 000	12
Projekt realizowany na terenie całego kraju			5 799 744	5 799 744	15
Razem	7 786 844	79 071 842	241 709 144	328 567 830	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BGK (email z dnia 18.04.2013 r.)

Pozycję lidera uzyskały firmy regionu wielkopolskiego. W latach 2009-2011 podmioty te zaciągnęły zobowiązania z tytułu kredytu technologicznego w kwocie 114,9 mln zł⁴. Na drugim miejscu uplasowały się przedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, a na trzecim śląskiego, którym banki udostępniły preferencyjne środki kredytowe w wysokości odpowiednio 56,9 i 53,7 mln zł. Dalsze trzy pozycje przypadły w udziale podmiotom gospodarczym z regionu łódzkiego, pomorskiego i podkarpackiego. Ich kredyty technologiczne opiewały na sumy od 40,6 do

⁴ Przyjęte zaokrąglenia dookreślają dane z tab. 3 i 4.

52,6 mln zł. Pozostałe, niespełna 30% ogólnej puli środków uruchamianych w ramach tej linii kredytowej pozyskało 10 niewymienionych województw⁵.

Rys. 1. Relacja dotacji na spłatę części zaciągniętych kredytów technologicznych do ich całkowitej wysokości (%) w układzie przedsiębiorstw regionów Polski. Dane za lata 2009-2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 3 i 4.

Wysoce zbliżony rozkład w przekroju regionów Polski przyjęła pomoc w postaci dofinansowań do kredytu technologicznego. W latach 2009-2011 przedsiębiorstwa regionu wielkopolskiego zyskały największe wsparcie, tj. 65,6 mln zł. Na drugim i trzecim miejscu uplasowały się firmy województwa śląskiego i łódzkiego z dotacjami na poziomie 33,8 i 33,5 mln zł. Kolejne miejsca zajęły pomorskie, ma-

⁵ Przedsiębiorstwa regionu świętokrzyskiego nie korzystały z kredytu technologicznego, ale jeden z projektów był realizowany na terenie całego kraju (tab. 3).

zowieckie i podkarpackie podmioty gospodarcze z dofinansowaniem w wysokości od 25,2 do 31,9 mln zł. Niewielkie zmiany w pozycjonowaniu przedsiębiorstw tych sześciu województw pod względem kwoty udzielonych kredytów technologicznych i uzyskanych z tego tytułu dofinansowań wywołał region mazowiecki, w którym relacja dotacji na spłatę części zaciągniętych zobowiązań do ich całkowitej wysokości (55,8%) była niższa niż w przypadku województwa śląskiego (63,0%), łódzkiego (63,8%) i pomorskiego (75,4%). Nieproporcjonalność tą odnotowały również inne regiony (rys. 1), co nieznacznie poprawiło sytuację pozostałych 10 województw, które otrzymały 32,5% z ogólnej puli dotacji, korzystając z 29,6% całości środków kredytu technologicznego.

4. Zakończenie

Kolejne, legislacyjne odslony kredytu technologicznego z pewnością uatrakcyjniły warunki proinnowacyjnego montażu środków własnych przedsiębiorstw z kredytem bankowym i dotacją publiczną. W latach 2009-2011 dynamicznie wzrosła liczba beneficjentów tej pomocy, ale ich sumaryczna grupa raczej nie budzi entuzjazmu. Kredyt technologiczny, zliczając dane z badanego okresu, zaoferowano 145 przedsiębiorstwom na łączną kwotę 512,5 mln zł. Ocena takiej akcji kredytowej wydaje się jednoznaczna, a jej negatywną barwę pejoratywnie dopełnia asymetryczne wsparcie przedsiębiorstw różnych regionów, dalekie od idei wyrównywania dysproporcji rozwojowych.

Literatura

- Bank Gospodarstwa Krajowego. Raport Roczny 2009.*
Bank Gospodarstwa Krajowego. Raport Roczny 2010.
Bank Gospodarstwa Krajowego. Raport Roczny 2011.
Banku Gospodarstwa Krajowego (email z dnia 18.04.2013 r.)
Kierunki udzielania pomocy publicznej w latach 2007-2013, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2008 r.
Lewicki A., *Kredyt technologiczny w akcji*, „Bank” 2009, nr 7-8(202).
Lista banków współpracujących, <http://www.bgk>, 23 X 2012 r.
Mirończuk U., *Unijny kredyt nareszcie rusza*, „Rzeczpospolita” 2009, 135(8341).
Ogłoszenie w sprawie rozpoczęcia naboru wniosków do działania 4.3 KREDYT TECHNOLOGICZNY w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (PO IG), <http://www.bgk.pl>.
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej (DzU 2006, nr 190, poz. 1402).
Ustawa z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz niektórych innych ustaw (DzU 2006, nr 107, poz. 723).
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (DzU 2005, nr 179, poz. 1484).

Ustawa z dnia 3 lutego 2011 r. o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (DzU 2011, nr 85, poz. 457).

Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (DzU 2008, nr 116, poz. 730).

Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (DzU 2005, nr 179, poz. 1484).

Vademecum dla beneficjentów pomocy publicznej w zakresie działalności gospodarczej przedsiębiorcy udzielanej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – Departament Zarządzania Programami Konkurencyjności i Innowacyjności, Warszawa 2009.

TECHNOLOGY CREDIT AS AN INSTRUMENT OF SUPPORT TO SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES – AN ANALYSIS BY REGIONS OF POLAND

Summary: The technology credit was put into effect by the Act on supporting innovative activities in 2005. This Act was repealed in 2008 and replaced by a new legal norm of the same rank, without changing the original title, and then significantly revised in 2011. The changing legislative solutions created better possibilities to offer public aid. In 2009-2011 the number of its beneficiaries dynamically increased, yet this trend is rather unlikely to be called positive. Judging from the data from the reviewed period, 145 companies used the technology credit for a total amount of 512.5 million zlotys, of which 328.6 million zlotys were discontinued and the support was much too asymmetric for different regions, which is far from the idea of reducing development disparities.

Keyword: technology credit, financing innovative activities, innovation activities of enterprises.